

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXVIII. Explicatur gravitas peccati eorum, qui conferunt beneficia
indignis, vel minûs dignis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

dam important, quæ tamen, aliquibus circumstantiis advenientibus, bonæ efficiuntur. Quamvis enim habere plures præbendas, aliquæ inordinationes contineat, aliæ tamen circumstantiis possunt supervenire, ita honestantes actum, quod prædictæ inordinationes totaliter evacuentur, ut patet si sit necessarium in pluribus Ecclesiis ejus obsequium, & possit plus servire Ecclesie, vel tantundem, absens, quam alius præfens; & si qua alia sunt hujusmodi; & tunc istis conditionibus supervenientibus, cum recta intentione, non erit peccatum. ... Si verò aliquis hæc intentione plura beneficia habeat, ut sit doctor, ut laicus vivat, & ut facilius ad Episcopatum perveniat, in aliqua Ecclesiarum ubi est præbendatus, non tolluntur prædictæ deformitates, sed augetur: quia cum tali intentione, & unum beneficium habere esset illicitum. Hactenus S. Thomas.

559 Ex quibus postremis verbis S. Doctoris apparet esse illicitum, assumere pastorem, vel ejusmodi beneficium, non animo illud perpetuò retinendi, sed solo animo ad alia pinguiora ascendendi, vel renuntiandi cum aliquo emolumento, vel simplici pensione sine obligatione animarum. Quia contrarium dicere cum Suárez to. 3. de relig. lib. 1. cap. 17. n. 18. est fovere avaritiam Sacerdotum, & carnalem cupiditatem, vocationemque ecclesiasticam, unde tota sacerdotalis sanctitas defluit, in suo fonte corrumpere, denique implere Ecclesiam mercenariis ac falsis Pastoribus, quibus non oves, sed se pascere cura sit.

560 Observandum 2°. non posse simul retineri plura beneficia incompatibilia, absque dispensatione, quam solus Papa regulariter concedere potest: posse tamen simul retineri plura simplicia, si utrumque non requirat residentiam, & unum non sufficiat ad congruam beneficiati sustentationem, ut patet ex Trid. supra. Potest item uni beneficio duplici adungi aliud simplex, residentiam non exigens, quando illud prius est insufficientis. In Belgio autem usu receptum est, uni Parochiæ, auctoritate Episcopi, posse addi alteram, quando utraque separatim est insufficientis. Denique Parochia unita beneficio simplici ejusdem Ecclesiæ, v. g. Canonici, reputatur pro unico beneficio ad effectum simul utrumque sine dispensatione retinendi.

561 Observandum 3°. quoddam beneficium simplex habens, per se ad honestam sustentationem insufficientis, illud dimittere non teneatur, cum pinguis beneficium, per se sufficiens, adeptus fuerit. Non enim id præcipit Tridentinum sess. 24. de reform. c. 17. cum ait: Imposterum unum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur; quod quidem si ad vitam ejus, cui conferatur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque residentiam non requirat, eidem conferri. Non enim sequitur: ille qui unum per se sufficiens habet, alterum insuffi-

ciens simul acquirere non potest. Ergo qui unum habet per se sufficiens, alterum insufficientis dimittere debet. Ratio enim propter quam beneficium habens per se sufficiens, alterum insufficientis postulare & acquirere non possit, est quia ad alterum postulandum sola avaritiâ vel ambitione impelli videtur: quam ob rationem beneficiorum pluralitas prohibetur e. jam dudum de præbend. & dignit. Unius verò beneficii per se insufficientis possessor, avaritiâ impelli non censetur ad postulandum alterum, ad vitam suam honeste sustentandam. Et idem Tridentinum id permittit, ad id non requirendo ut primum dimittat, adepto secundo ad vitam sustentandam per se sufficiente.

562 Observandum 4°. ex cap. multa 28. de præbend. & extrav. detestabilis eod. habentem beneficium cum cura animarum, vel dignitatem, vel personatum, vel officium: si alterum ejusdem generis obtinuerit, obtentâ pacificâ possessione secundi, vacare prius. Idem statuitur de duobus præbendis uniformibus, sub eodem tecto, cap. literat 9. de concess. præbendæ, v. g. de duobus Canoniciatibus, vel Capellanis, ad eandem functionem concurrentibus in eadem Ecclesia, ita ut adeptâ pacificâ possessione alterius, vacet prior.

563 Observandum 5°. dispensatum, sine legitima causa, ad habendum plura simul beneficia, non esse tutum in conscientia, sed debere alterum resignare, ut Doctores communiter tradunt. Causæ autem legitime tres possunt numerantur. 1^a. necessitas Ecclesiæ. 2^a. evidens utilitas ejusdem. 3^a. insignia merita personæ, vel majorum ejus in Ecclesia. Quomodo in Germania filii Principum sæpè permittitur polygamia Episcopatum, imò & promotio ad illos ante legitimam ætatem.

CAPUT LXVIII.

Explicatur gravitas peccati eorum qui conferunt beneficia indignis, vel minus dignis.

564 Certum est 1°. conferentem indigno, cum dignus haberi potest, gravissimè peccare, cum obligatione reparandi damna per hoc illata Ecclesiis. Toletus lib. 5. cap. 78. n. 2. & Doctores communiter, id extendentes ad Patronum præsentantem indignum, & addentes ejusmodi collationem semper esse irritabilem, & sæpè irritam ipso jure. Gravitatem istius criminis optimè explicat Alexander III. cap. grave nimis, de præbendis, dicens: Grave nimis & absurdum, quod quidam Ecclesiarum Prælati, cum possint viros idoneos ad ecclesiastica beneficia promovere, assumere non verentur indignos, quibus neque morum honestas, neque litterarum scientia suffragatur, carnalem sequentes affectum, non iudicium rationis. Unde quantum Ecclesiis damna proveniant, nemo sanæ mentis ignorat.

Certum est 2°. collationem factam minus

digno, prætermisso notabiliter digniore, per se loquendo esse mortaliter illicitam, licet validam. S. Th. q. 63. a. 2. Banez ibid. & Doctores communiter. Semper enim Ecclesia grave patitur inde detrimentum: quandoquidem Ministros requirit, qui & vitæ sanctitate, & scientiâ, regendique industria cæteris antecellant. Est etiam collatio ejusmodi contra charitatem animarum, quarum tantò plures salvantur, quantò aptior ministeriis præficerecur. Porro non statim dignior est, qui doctior, vel sanctior, sed qui spectatis omnibus videtur futurus utilior Ecclesiis, vel officio melius fundatur.

566 Plures tamen limitant conclusionem, ut procedat in collatione beneficiorum habentium curam animarum, vel Ecclesiasticam jurisdictionem, vel administrationem magni momenti: secus in collatione beneficiorum simplicium, quam putant solum esse veniale peccatum, quando non fit per concursum, nec hujusmodi beneficia passim, sed semel aut iterum conferuntur minus digno. Videtur potest Lessius. Sed non acquiesco, quia justitia distributiva equidem lædatur in re gravi, sicut & cultus Dei, & Ecclesiæ ministerium, quod per digniorem notabiliter melius fieret, ut supponitur.

567 Certum est 3°. per accidens in certis casibus esse licitum conferre minus digno, digniori prætermisso. 1°. quando beneficium ex sua institutione, per Ecclesiam acceptatâ & confirmatâ, dandum est alicui ex certa familia vel oppido: tunc enim talis cæteris est præferendus, si dignus sit. 2°. quando non est liberum Collatori, vel Institutori, conferre alteri, vel alterum instituire, quam sibi præteritum à Patrono, si dignus sit: qui tamen illicitè præferat minus dignum, omisso digniori, saltem ad beneficium habens curam animarum, &c. quidquid dicat Diana parte 2. tr. 1. miscell. resol. 37.

568 Certum est 4°. intervenire etiam culpam mortalem in distributione officiorum sæcularium, dum prætermittuntur digniores, maximè si officia sint majoris momenti, & à quibus Respublica multum pender, ut multis probat Lessius cap. 32. dub. 3. Est etiam contra fidelitatem Republicæ debitam, quæ exigit ut Ministri procurentur quam maximè idonei. Nec verum est quòd œconomus non teneatur domino suo procurare operarios aptissimos, maximè ubi commode & sine ullo suo dispendio potest: quis enim veller assumere talem œconomum, quem ea mente esse intelligeret.

CAPUT LXIX.

Tribus præsertim modis acquiruntur beneficia.

569 **P**rimò electione, subsequatâ legitimâ confirmatione. Secundò præsentatione Patroni, accedente institutione Prælati Ecclesiastici. Tertio liberâ collatione. Electio est alicu-

jus ad prælaturam vel dignitatem Ecclesiasticam canonicè facta vocatio, confirmatione Superioris legitimè approbata. Ante confirmationem electus solum habet jus ad rem, post confirmationem jus in re. Forma canonica electionis triplex assignatur cap. 42. de electione. Prima & ordinaria per scrutinium, seu collectionem suffragiorum à scrutatoribus, in qua necesse est ut major vel sanior pars suffragantium in unum & eundem concurrat. Secunda per compromissum, cum omnes electores (non enim valet compromissum nisi omnes consentiant) capitulariter congregati, aut vel pluribus viris idoneis eligendi tribuunt potestatem. Tercia quasi per inspirationem, seu subitanam omnium in eundem acclamationem, quæ dici solet via Spiritus sancti: ad quam requiritur ut nulla præcesserit nominatio, nec specialis tractatus, ac nemine discrepante, consentiant, ita ut uno velut ore eligant omnes.

570 Electioni affinis est *postulatio*, quæ est simplex Capituli ad Superiorem facta petitio, ut certa persona (quæ eligi non potest, ob aliquem defectum dispensabilem) ad prælaturam seu dignitatem Ecclesiasticam, non obstante illo defectu, promoveatur; si tamen major pars ad electionem processerit, electio prævalet, utpote juri conformior.

571 *Præsentatio* est personæ alicujus exhibitio, Episcopo vel alteri ad quem institutio pertinet, legitimè facta ab eo qui habet jus patronatus, ut ei beneficium conferat & instituat. Quod si præsentatus sit idoneus, licet nullum jus spirituale acquirat, per præsentationem à Laico factam, Prælati tenetur eum instituire: nec valet institutio sine patrono facta, ubi beneficium est patronatum. Si tamen Patronus debito tempore non præsentaverit, id est intra quatuor menses à vacatione beneficii (dum patronatus est laicus) vel intra sex menses (dum est Ecclesiasticus) beneficium devolvitur ad Episcopum. Ad parochiale verò beneficium præsentatio fieri debet intra 20. dies ex Const. Pii V. ubi ea recepta est.

572 Hinc patet quid sit jus patronatus, est enim jus taliter præsentandi ad beneficium vacans. Et tribus modis acquiritur patronatus laicus: fundatione ipsius Patroni (juxta illud, *Patronum faciunt dos, adificatio, fundus*. Ecclesiasticus verò patronatus non acquiritur ex fundatione Ecclesiæ, de bonis patrimonialibus ipsius Patroni, sed de bonis Ecclesiæ, cui præest, vel in qua dignitatem habet. Bassæus verbo *beneficium* n. 3.

Ad præsentationem accedit *nominatio*, quâ Principes, ex indulto Summi Pontificis, nominant promovendos ad prælaturas vel dignitates Ecclesiasticas, in terris sibi subjectis, uti & Universitates aliquando nominant ad beneficia vacantia vel vacatura, de quibus agunt Garcia, Rebuffus, & alii.

573 *Collatio* est concessio juris in beneficium li-